

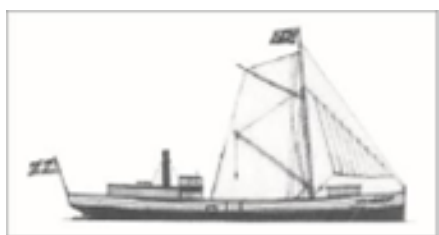
Dampskibet "Kanonenboot"

Et kendt skib i Sønderborg

Skibet *Kanonenboot* er nævnt i Lokalarkivets tidligere historie om "Pontonbroen, der sank" og dampskibet "Kanonboot erstattede broen nogle kritiske dage i 1898.

Skibet *Kanonenboot* var et velkendt syn i Sønderborg, men der er sikkert ikke mange, der kender noget til skibets usædvanlige historie.

Skibet tilhørte FlensburgEckernsunder & Sonderburger Dampschiffs-Gesellschaft og sejlede, i hvert fald fra 1880 til 1901, hovedsagelig med fragtgods, især petroleum, mellem Flensburg og Aabenraa med anløb i Egersund og Sønderborg samt en række mellemstationer, som regel tre gange hver vej om ugen. Det angives bygget i København i 1852, og det usædvanlige navn skyldes angiveligt en fortid som kanonbåd i den danske flåde. Det kan blot ikke være helt korrekt, som det fremgår efterfølgende:

*Fragtdamperen "Kanonenboot"
Nutidig tegning af Alfred Schneider,
baseret på samtidige fotos*

Skibets oprindelse

Efter al sandsynlighed er der tale om kanonbåden *von der Tann* (oprindeligt benævnt *Dampfkanonenboot Nr. 1*) som den slesvigholstenske oprørsregering lod bygge hos skibsbygmester Hilbert i Kiel i 1849.

Skibet var udstyret med en dampmaskine fra Schweffel & Howaldt og bevæbnet med to stk. 60-pundige drejelige bombekanoner samt fire stk. 4-pundige haubitser.

Skibet, som var bygget af træ, var som noget ganske nyt forsynet med skibsskrue.

Skudt i brand og genopbygget

Von der Tann deltog flere gange i fægtninger med danske orlogsskibe, som blokerede de tyske Østersøhavne. Den 21. juli 1850 kom den i kamp i Neustadt-bugten med det danske hjuldampskib *Hekla*. *Von der Tann* brød i brand, der skete en eksplosion om bord, skibet blev sat på grund og forladt af mandskabet.

Vraget blev senere på året hævet og bragt til Kiel, hvor det blev genopbygget, så *von der Tann* i sommeren 1851 genopstod "wieder neu wie ein Phönix aus der Asche" – men kun for en kort tid.

*Skruekanonbåden "von der Tann" som nybygget i
1849. Ved istandsættelsen i 1851 fik kanonbåden kun
to master og skorstenen blev flyttet længere agterud
Senere tegning af L. Arenhold*

Til Danmark som krigsbytte

Ved fredsslutningen blev den lille slesvig-holstenske flådeafdeling nemlig udleveret til Danmark som krigsbytte. *Von der Tann* afgik fra Kiel ved egen kraft den 26. marts 1852 og ankom til København to dage senere under kommando af premierløjtnant C.W. Schönheyser, som i øvrigt havde deltaget i kampen ombord på *Hekla* i 1850.

Den 2. april 1852 resolverede Frederik VII, at kanonbåden fremover skulle benævnes *Støren*, under hvilket navn den indgik i den danske flåde.

Kun én gang var den udrustet, nemlig i september 1857, hvor den var på prøvetogt i Østersøen sammen med en ny dansk skruekanonbåd bygget af jern. Prøvetogtet faldt ud til fordel for den nybyggede kanonbåd, og Frederik VII resolverede 21. april 1861, at *Støren* skulle udgå af flådens tal og kasseres til ophugning. Maskinen blev overflyttet til den danske skruekanonbåd *Hauch* i 1862 og var i drift, indtil den i 1886 blev udskiftet med en ny maskine.

Skibet blev heldigvis ikke skrottet

Skroget må man formode blev solgt, og man er hidtil gået ud fra, at det også blev ophugget.

Det var blot ikke tilfældet, for *Støren*, eks *von der Tann*, kom efter installering af en ny maskine og en mindre ombygning til at sejle som *Kanonboot* på Flensborg Fjord som det fremgår øverst i artiklen. *Kanonboot* sejlede helt frem til 1901, hvor den blev nedrigget i Flensborg til lægter.

- Flensborg Avis, Dybbøl-Posten, Sonderburger Zeitung
- Christian Ostersehlte: Schiffbau in Kiel, 2014
- Gert Uwe Detlefsen m.fl.: Vom Dampfboot zum Katamaran. Die Gesichte der Flensburg Förde
- Schifffahrt und alle Tochterfirmen, 2000
- Gerd Stolz: Die Schleswig-Holsteinische Marine 1848-1852, 1978